

# TLHAHISOLESEDING HO BA NKANG KAROLO

## Boikutlo bo potopotolohileng *Dementia*: Tlaleho ya Lefatshe ya 2019 ka lefu la *Alzheimer's*

Re leboha haele mona o ile wa nahana ka hoba karolo ya thuyo ena, e shebisanang ka boikutlo le ditumelo mabapi le lefu la *Alzheimer's* le mefuta e meng ya *dementia* ho pota-pota lefatshe.

Leqhephe lona la tlhahisoleseding le hlalositse sepheo sa thuto ena, 'me e fana ka tlhaloso ya tshebetso ya hao le ditokelo tsa hao jwalo ka karolo, haeba o dumela nka karolo.

### 1. Phuputso ena keya eng?

Rele mokgatlo wa *Alzheimer's Disease International* (ADI), re batla ho etsa platlisiso e kgolo ka ho fetisisa lefatsheng ka bophara, ka boikutlo le ditumelo ka *dementia*. Ho etsa sena, re batla ho bokella tlhahisoleseding ho tswa ho batho ba nang le *dementia*, bahlokomedi ba bona, ditsebi ka tsa bophelo bo botle, le sechaba ka kakaretso.

Ho fumana kutwisiso e nonneng ka sehlooho, re kopa hore dihlopha tse fapa-fapang tsa batho di nke karolo, ho tswa lefatsheng ka bophara, ho kenyelets batho ba haeng le ba toropong. Ka morao ho moo, retla etsa tlaleho e akaretsang diphuputso, e tlang ho fumanwa phatlalatsa.

### 2. Na ke tlameha hoba karolo?

Ho tswa ho wena hore o etse qeto ya ho nka karolo kapa che. Haho hloka hore o nke karolo haeba o sa batle. Haeba o etsa qeto yah o nka karolo, retla o kopa hore o arabele dipotso tsa tumello pele o araba dipotso tsa patlisiso.

### 3. Ke tla kenya letsoho jwang?

O tla kupuwa hore o tlatse dipatlisiso ka *dementia* le lefu la *Alzheimer's*. Tlhatlhobo ena e ka tlatswa inthaneteng kapa wa sebedisa thebolete yeo o tla e fuwa hore o arabelle ho yona. Dipotso ditla nka metsotso e 10 – 15 hore o qete ho di araba.

### 4. Ke ikgula jwang patlisisong ena?

O ka ikgula mokhahlelong ofeng kapa ofeng wa patlisiso, ntle le ho fana ka lebaka. Haeba ho na le dipotso tse o fang kgwao, ha ho se o tlamang hore o di arabele. Haho ditlamarao tse tlabang teng ha o ka ikgula patlisisong ena.

### 5. Tlhahiso leseding eo ke faneng ka yona e tla sebediswa ho etsa eng?

Morero wa rona ke ho phatlalatsa sephoto sa dipatlisiso tsena raporotong ya World Alzheimer ya 2019. Ho ke ke ha tsejwa hore na o mang tlalehong efe kapa efe, le haele puisanong e fe kapa efe mabapi le tlaleho ena.

### 6. Na ho nka karolo hwaka le taba tseo ke fanang ka tsona e tlabang lekunutu?

E. Ditaba tsohle tseo retla di fumana ho wena di tla bolokwa lekunutu ka mokgwa o hlokolosi haholo, ebile ha hona ho tsejwa hore na ditaba difeng di builwe ke mang, haho no ba le mokgwa wa hore na taba e itseng e ka hokahangwa le motlalehi o feng. Di faele tsohle di tla bolokwa tlasa mabitso a sa tsejweng ebile, di tla sebediswa feela ke ditsebi tse etsang patlisiso. Di tla bolokwa inthaneteng ka mokgwa wa inthanete wa dinomoro.

## **7. Molemo wa ho nka karolo ke ofe?**

Hahona Molemo oo o tla o fumana hanghang, empa ha nako entse e eya dipatlisiso tsena di tla fana ka tlhahiso leseding e bohlokwa e amanang le sekgobo, tse ka sebediswang hore ho estswa manaane a molemo bakeng sa batho ba nang le *dementia*, le ba phelang le bona.

## **8. Ha ke nka karolo dipatlisisong tsee, ke afe mathata le kotsi tse ka bang teng?**

Haho dikotsi kapa ditlamorao tse bosula tse lebeletsweng. O tla botswa ka ditumelo tsa hao le maikutlo a hao, mohlomong potso tseding di kanna tsa o thonga maqeba. O tla kgona hore o emise ho nka karolo neng kapa neng ha o batla jwalo ebile, o ka hana ho araba dipotso tse etsang ho o ikutlwe o sa phuthuloha.

## **9. Haeba ke na le potso kapa tletlebo?**

Haeba ona le dipotso tse amanang le patlisiso ena, ka kopo ikopanye le Wendy Weidner:  
[w.weidner@alz.co.uk](mailto:w.weidner@alz.co.uk)

**Haeba o thabela ho nka karolo patlisisong ena, tlatsa potso ya tumello.**